

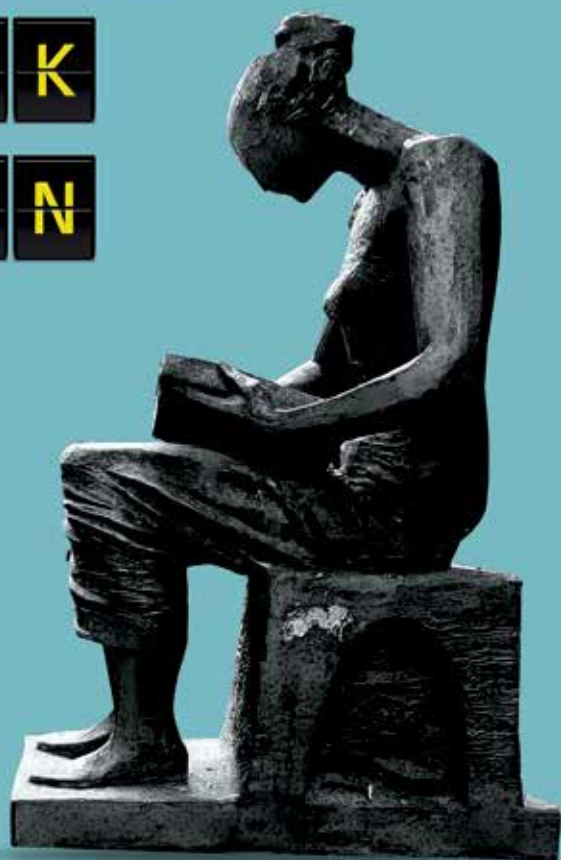
HAKAN

SARIPOLAT

ŞEHİRİ

TERK

EDEN

HAKAN SARIPOLAT

ŞEHİRİ
TERK EDEN

Can Çağdaş

Şehri Terk Eden, Hakan Sarıpolat

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Haziran 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Aylin Güler / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6369-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

HAKAN SARIPOLAT

ŞEHİRİ
TERK EDEN

ÖYKÜ

♥can

HAKAN SARIPOLAT, Kayseri doğumlu. Kaş'ta büyüdü. Anadolu Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Öyküleri *Varlık*, *Notos*, *Patika*, *Lacivert Öykü* ve *Şiir Dergisi*, *HeceÖykü*, *Öykü Gazetesi*, *Altı Yedi*, *KE*, *Virüs* ve *Trendeki Yabancı* gibi dergilerde yayımlandı. 2019'da "Satılık Melek Tüyü" isimli öyküsüyle Giovanni Scognamillo adına verilen GİO Öykü Başarı Ödülü'ne layık görüldü. İlk öykü kitabı *Cıs*, 2021'de İthaki Yayınları tarafından yayımlandı. Bu kitabıyla 68. Sait Faik Abasıyanık Hikâye Armağanı ve 12. Türkan Saylan Sanat Ödülü'nde finale kalmıştır.

Meriç'e ve Mert'e

“Hiçbir şey olmuyor, artık biliyorum. İşte korkunç olan da bu. Hiçbir şey olmamasının korkunçluğunun farkında mısınız?”

Julio Cortázar, *Ötekinin Rüyası*

İçindekiler

Benim Küçük, Titrek Hayvanım	15
Nenegeyik	27
“Çöplükteki Patron”	35
Oğuz Abi'nin En Zor Sorusu	55
Su Dedi	63
Şehri Terk Eden	69
Gölge	75

BENİM KÜÇÜK, TİTREK HAYVANIM

“Geri çekiliyordum biraz
Güçlenip saldırmak için düzlüğe yeniden
Ama hiç bilmiyordum ki, neresinden
vurulurdu bu düzlük”

Edip Cansever, “Pesüs”

Yıllardan beri içimde tutmaya çalıştığım, her geçen gün biraz daha irileşen, zapt edilmesi zorlaşan hayvanıma daha fazla engel olamadım. Tek hamlede boynundaki zincirden kurtulup halıya atladı. Gümbür gümbür kalp atışlarını duyabiliyordum. Bir süre şaşkın gözlerle etrafı izledi, sonra dudakları gerildi, avına saldırmaya hazırlanan yırtıcılar gibi bedenini küçülterek pustu. Yapmak istediği şeyi biliyordum. Niyetimi anlayınca arka bacakları üstünde gerildi ve pencereden atlayarak gözden kayboldu.

Eşim yanı başımda, ölü katılığında uyuyordu. Pörtlek göz desenli uyku bandına bakınca bir an uyanık olduğumu düşündüm. Birkaç defa öksürdüm, tepki vermedi. Usul hareketlerle yataktan süzıldüm, gardirobu açtım, elime geçen üç-beş parça kıyafeti sırt çantama doldurup evden çıktım. Ayak izlerini takip ediyor, arkama

bakmadan, hızla yürüyordum. Çöp kamyonlarının, sabah ayazında işlerine yetişmeye çalışan insanların, ciyaklayan martuların arasında birinin beni çağıracağı korkusuyla aştım sokakları. İzler istasyonun kapısında sona erdi. Şehrin midemi bulandıran görüntüsüne son kez baktıktan sonra her sabah gördüğüm halde bir defa bile ötesine geçmediğim kapıdan içeri girdim.

Manzara büyüleyiciydi. Hayatım boyunca bu kadar insanı bir arada görmemiştim. Tavandaki cam bölmelerden süzülen tire tire ışıklara rağmen aydınlatmaların hepsi açıktı. Belirli aralıklarla dizilmiş devasa dijital ekranlarda şehir isimleri ve sefer saatleri yazıyordu. Her birinin önünde öbek öbek insan toplanmıştı. Yön tabelaları birbirine girmiş, zemindeki şeritlerin çoğu silinmişti. İnsanlar omuz atarak geçiyor, yollarını tıkadığım için ateş püsküren gözlerle bakıyorlardı. Bu şekilde daha fazla duramazdım.

Nereye gittiğimi bilmeden kalabalığın arasında ilerlemeye çalışırken dijital ekranlardan biri kulak tırmalayan sesler çıkarmaya başladı ve ekrandaki yazılar bir anda karman çorman oldu. O saniye bir gürültüdür koptu. Oldukça önemli bir olay olmalıydı bu; herkes panikle etrafına bakıyor, sanki bir suçlu arıyordu. Ağlamaklı gözleriyle tifil bir adam yanındaki yaşlı kadının yakasına yapışıp onu sarsmaya başladı. Beti benzi atmış zavallı kadıncağыз korku içinde, el kol hareketleri yaparak yaşananların kendisiyle bir ilgisi olmadığını söylemeye çalışıyordu. Etraftakiler de sanki bütün bunlar normalmiş gibi olup biteni izliyorlardı. Olaya müdahale etmek için ileri atılır atılmaz suratıma inen bir yumrukla yere serildim. Oturduğum yerde, dönen dünyayı durdurmaya çalıştım bir süre fakat birbirine giren insanların tekmeleri ve küfürleri arasında kendime gelmem imkânsızdı. İtişip kakışan insanlara çarpa çarpa, zor da olsa ayağa kalkmayı

başardım. Şaşırmış halde etrafımda dönüyor, nereden geleceği belli olmayan tekme ve yumruklardan kendimi korumaya çalışıyordum. İstedğim tek şey bu savaştan sağ salım kurtulmaktı.

Henüz birkaç adım atmıştım ki iki el silah sesi duydum. Biri *pause* tuşuna basmıştı sanki, bütün görüntü dondu. Etrafımızın güvenlik görevlisi ordusuyla çevrildiğini fark ettim. İçlerinden biri öne çıkarak, “Şimdi herkes sakin olsun ve bilişim ekibinin işini yapmasına izin verin,” diye bağırdı. Biraz önce ateşlediği silahı hâlâ havada tutuyordu.

İnsanlar çıt çıkarmadan, korkuyla geri çekildiler. Güvenlik görevlilerinin arkasından çıkan bilişim ekibi ekranın arkasına geçip çantalarından çıkardıkları aletlerle sorunu hızlıca çözdü. Rakamlar eski haline dönünce insanlar, az önce boğaz boğaza gelen onlar değilmiş gibi, yeniden ekrana kilitlendiler. Yanlarından geçerken yaşlı kadının, boğazını sıkan tıfil adama gülerek bir şeyler sorduğunu duydum.

Dijital ekranlardan uzaklaşma çabasıyla başıboş sağa sola dönüp dururken bacaklarıma sürtünen bir şeyle irkildim. Hayvanım yanımdaydı, kuyruğunu bacaklarıma sürtüyordu. Sevinçle kucağıma almak istedim ama hızla geri çekildi, yakalanmak istemiyordu. “Peki,” dedim, “sen nasıl istersen, yeter ki bir yere kaybolma.” Böyle dememle koşmaya başladı, tepesinde kocaman harflerle “BİLET SATIŞ NOKTASI” yazan yerin önüne gelince durdu. Gözleriyle bana gel der gibi bakıyordu. Ulaşmam gereken yer burası olmalıydı fakat önce önündeki kuyruğu aşmalıydım. Vakit kaybetmeden kuyruğun sonuna eklendim.

Kuyruk bir salyangoz kadar yavaş ilerliyordu. Yarım saatten fazla süre geçmesine rağmen ancak birkaç metre ilerleyebilmişim. Hava daha mı ısınıyordu yoksa bana

mı öyle geliyordu bilmiyorum ama terden sıırıslıklam olmuştum, nefes almakta zorlanıyordum. Gümleđimin üst düğmelerini çözdüm, göğsüme doğru defalarca üfledim ama hiçbir işe yaramadı. Yanıma su almadığıma hayıflanırken arkamdakinin itmesiyle kendimi önümdeki iriyarı adamın sırtına yapışmış buldum. Burnuma dayanılması güç bir ter kokusu hücum etti. Hızla geri çekildim. Adam arkasını döndü, ellerini boğazımı sıkacakmış gibi öne uzattı. Pancar suratı sinirden titriyordu. Ne yapacağımı bilmiyordum, nefesimi tutup başıma geleceklere bekledim. Adam birden durdu, ellerini indirdi. Güvenlik görevlilerini göstererek, “Bu sefer kararlıyım, gideceğim. Yoksa sana gününü gösterirdim,” dedikten sonra tekrar önüne döndü. Beni öldürmekten daha önemli bir işi vardı demek. Tuttuğum nefesi geri yavaşça bıraktım.

Yaklaşık üç saatlik yorucu ve bunaltıcı bekleyişin ardından sıra nihayet bana geldi. Hayvanım görevlinin yanı başında, mutlu mesut uyuyordu. Beni fark edince uyandı, gözleri ışıldıyordu. Görevlinin kucağına uysalca yanaştı. Camın ardından görevlinin yüzündeki çizgileri ve dudaklarındaki belli belirsiz gülümsemeyi görebiliyordum. Kim ne derse desin beni kızdıramaz, önemli olan tek şey yaptığım iş diyen gözlerini önündeki bilgisayardan ayırmadan, “Nereye gideceksiniz?” diye sordu. Cevap vermek için açılan ağızım ânında kapandı. Nereye gidecektim? Bunu daha önce hiç düşünmemiştim. Yıllardan beri istediğim tek şey gitmekti ve bu sabah evden çıkıp buraya gelmişim.

Sessiz kaldığımı gören görevli başını kaldırdı.

“Size diyorum beyefendi. Nereye gideceksiniz?”

Arkamdan homurtular yükselmeye başlamıştı çoktan.

“Şeye...” dedim birkaç defa.

“Nereye?” dedi görevli her defasında.

Homurtular artık yüksek sesli uyarılara dönüşmüştü. Arkamdakinin tehditlerini duyabiliyordum.

Doğruyu söylemeliydim. “Bilmiyorum,” dedim sessizce.

Hayvanımın gözlerindeki ışıltı söndü. Görevlinin kucağından inerek masanın altına girdi. Artık onu göremiyordum.

Görevli, “Anlamadım,” deyince bu defa daha yüksek sesle söyledim.

“Nereye gideceğimi bilmiyorum.”

Beklediğim gibi garipsemedi durumu, benim gibilerle sıkça karşılaşılıyor olmalıydı, son derece sakin, “O halde sizi bekleme salonuna alalım. Kararınızı verdikten sonra yeniden gelirsiniz,” dedi ve çekmecesinden bir katalog çıkarıp bana uzattı. Kuyruğa yeniden girme fikri hiç hoşuma gitmemiş olsa da kataloğu alıp sıradan ayrıldım.

Kibrit kutusuna benzeyen bekleme salonunu bulmam zor olmadı. İçerisi o kadar sıcaktı ki serinlemek için değil gömleğimin düğmelerini çözmek, bütün kıyafetlerimi çıkarmak bile işe yaramazdı. Vücudumun her yerinden ter boşanıyordu ve susuzluktan dilim damağıma yapışmıştı. Havalandırma yoktu, pencereler de kapalıydı, kendimi kapana kısılmış bir fare gibi hissediyordum.

Kapıda bekleyen hayvanımı görünce biraz olsun rahatladım, üzerime bir serinlik geldi. Hemen boş koltuklardan birine oturup kataloğu açtım. Altın sarısı kumsallarla, tropik ağaçlarla, karlı dağlarla, gökdelenlerle süslenmiş şehirlerle karşılaştım. Çoğunu ilk defa görüyordum, sadece birkaçını arkadaşlardan işitmiştim.

Onları gizlice dinlediğimi fark ettikleri bir gün beni de çağırmışlardı gidecekleri yere. “Bu hafta sonu efsane geçecek. Bırak artık evde pineklemeyi, sen de gel,” demişlerdi.

“Tamam ama önce eşime..”

“Yarına kadar haber ver, gerekli işlemleri halletmemiz lazım,” deyip işlerine dönmüşlerdi.

Akşam bir cesaret eşime söylemiştim isteğimi. Du-dağın büküp, “Sen bilirsin,” demişti. Evlilik sözlüğümüzde bu, hayır demekti. “Şu ayakkabıyı alayım mı?” diye sorduğumda, “Sen bilirsin,” derdi ve başka bir ayakkabıyı işaret ederdi ya da, “Sevişelim mi?” diye sorduğumda, “Sen bilirsin,” derdi ve göz bandını takıp uykuya dalardı.

Ertesi gün utana sıkıla, gelemeyeceğimi söylemiştim. Suratıma kanişmişim gibi bakmışlardı. Süslü püslü görünen ama istediği zaman dışarıya çıkamayan, sahibine bağlı bir kaniş.

Artık önüme bakma vaktiydi. Yeniden şehirlere döndüm. Çeşitli fotoğraflar ve bunların altında şehirlere ait bilgiler yer alıyordu. Ortalama kiralar, kişi başına düşen milli gelir, iş ve istihdam, ulaşım, sağlık, eğitim imkânları... Heyecanlanmıştım. Birinde yılın altı ayı güneş banyosu yapabilir, birinde dağ eteğinde yaşayabilir, birinde her sabah palmiye ağaçları arasında yürüyüşe çıkabilirdim.

Peki ama gittiğim yerde kendime uygun bir iş bulabilecek miydim? Bildiğim tek iş, plastik şişe modellemeydi. Amacına uygun çeşit çeşit plastik şişeler. Ayır, sırala, kolile. On sekiz yıldır haftanın altı günü sabahtan akşama kadar yaptığım tek iş. Bu saatten sonra yeni bir meslek öğrenemezdim. Hadi diyelim iş buldum, nerede kalacaktım? Bir otel odasında mı? Mutlaka bir evim olmalıydı. Eşim gittiğimi öğrenir öğrenmez boşanma davasını açardı. On yıl kredi ödediğimiz evden payımı vermeyi bırakın, donuma kadar alırdı elimden. Çok şükür ki çocuğumuz yoktu, olsaydı yüzünü bile göstermezdi bana. Bu duruma ilk defa seviniyordum.

Tepemdeki hoparlörün bağırmasıyla düşüncelerimden sıyrıldım:

“Lütfen dikkat! 121 No.lu sefer yolcularının dikkatine. 3 numaralı perona gelmeniz önemle rica olunur.”

Anonsun bitmesiyle beş-altı yaşlarında bir kız çocuğu ağlamaya başladı. Yanındaki kızıl, küt saçlı kadın eğilip kızın omuzlarından tutarak, “Bunu kaçırırsak aylarca beklemek zorunda kalacağız ve sen babanla yaşamaya devam edeceksin. Bunun olmasını istiyor musun?” diye sordu. Çocuk başını hızla sağa sola salladı. Kadın, “O zaman ağlamayı kes ve bana yardım et,” diye bağırdı. Çocuk yanaklarını sildi ve Mickey Mouse çantasını alarak annesinin peşinden gitti.

Onların ardında, ufak tefek bir adam dev bir bavulu sürükleyerek yürümeye çalışıyordu. Birkaç adımda bir duruyor, gürültülü nefesler alarak soluklanıyor, sonra yürümeye devam ediyordu. Kapıya vardığında az önceki anons tekrarladı. Anonsla adam panikledi, yardım istemesine etrafına bakmaya başladı fakat kimsenin onu gördüğü yoktu, herkes kendi telaşındaydı. Bir süre çaresizce bekledikten sonra bavulunu bırakıp koşmaya başladı ve kalabalığın arasında gözden kayboldu.

Üst üste yapılan anonslardan sonra içerisi neredeyse boşalmıştı. Gidenlere karşı engel olamadığım bir kıskançlık oluştu içimde. Benim gibi değillerdi, en azından nereye gideceklerini biliyorlardı.

Hayvanımın kapı önünde beklemesi ve durmadan beni izlemesi sinirime dokunmaya başlamıştı. “Sabret biraz,” dedikten sonra kataloğun sayfalarını yırtarcasına çevirmeye başladım. Şehirler korkuyla yüzüme bakıyordu. “Sen değilsin,” diyordum her birine, “sen de, sen de, sen de...” Sakin olmalı, sağlıklı düşünmeliydim. Kataloğu bıraktım, gözlerimi kapatıp birkaç dakika hiçbir şey düşünmemeye çalıştım. Sonra kataloğu yeniden açtım ve bu defa en baştan, acele etmeden incelemeye başladım.

İnsanlardan uzak, doğayla iç içe yaşayabileceğim bir şehirde karar kıldım. Ormanın dibinde, yabani hayvanları dinlerken konyagımı yudumlayacağım bir kulübe sa-

tın alabilir, gündüzleri ava çıkabilirdim. Nasıl avlanılacağını bilmiyordum ama en azından tüfek tutmayı biliyordum. Zamanla iyi bir avcı olabilirdim. Odun toplar, bir kısmıyla yeni eşyalar yapabiliirdim. Küçük bir masa, kalem kutusu ya da kuş kafesi... Evet, burayı istiyordum. Engel olamadığım bir gülümseme yüzüme yayıldı, kendimi hiç bu kadar mutlu hissetmemiştim. Daha fazla vakit kaybetmeden bekleme salonundan çıktım.

Artık eskisinden de uzun kuyruğun sonuna yeniden eklendim. Bilet Satış Noktası ileride, küçücük gözüküyordu. Bu durum canımı sıkmadı, aksine, oldukça heyecanlıydım. Artık gidecek bir şehir vardı elimde. Arkamdakinin itmesi ya da önümdekinin leş gibi ter kokması umurumda değildi. Tek isteğim Bilet Satış Noktası'na ulaşmaktı.

Bir öncekinden daha zorlu bir savaşın ardından kuyruğu yeniden yenmeyi başardım. Görevli beni görünce gülümsedi.

“Nereye gitmek istediğinize karar verdiniz mi?”

Katalogu uzattım.

“Evet evet... İşte burası,” dedim.

Parmaklarını klavyenin üstünde gezdirirken, “Tek kişi mi?” diye sordu.

“Evet,” dedim.

Elini bölmeden dışarı uzattı.

“İzin belgeniz?”

“Ne belgesi?” dedim yutkunarak.

“İzin belgesi,” dedi tekrar. Yüzünde bana acıyan bir ifade vardı.

Bir terslik olduğunu anlamıştım. Tırnaklarıyla kalbimi sökmüş, avucunun içinde sıkıyordu.

“Aileniz, eşiniz ya da işyerinizden aldığınız belge. Hiç duymadınız mı?”

Nasıl duyabilirdim ki? Daha önce hiçbir yere gitmemiştim.

“Evet evet, izin belgesi...” dedim. Zaman kazanmak için ceplerimi karıştırmaya başladım. Üst üste yapılan anonslar, insanların homurtuları, görevlinin parmaklarıyla çıkardığı tıkrırtı... Kafamın içi patlayacak gibi oldu. Kimden isteyecektim belgeyi? Patrondan istesem, “Plastik şişeler,” diyecekti, “onları bırakıp gidemezsin.” Sprey, kavanoz, kolonya şişeleri... Karım peki? Hayatta izin vermezdi. Konuyu bile açamazdım. Keşke annem ya da babam hayatta olsaydı. Geriye kimse kalmamıştı. Bütün çıkış yollarım kapalıydı.

Görevli, “Belgeniz var mı yok mu beyefendi?” diye sordu.

“Yok işte. Anlasana!” diye bağırarak cama avucumun içiyle vurdum. Görevli korku dolu gözlerle geri çekilerek duvardaki kırmızı butona bastı. Etrafımdaki herkes homurtularını kesmiş, endişeyle bana bakıyordu. Yaptığım şeye inanmamıştım. Bunu gerçekten ben mi yapmıştım? Üstüme doğru gelen güvenlik görevlilerini görür görmez koşmaya başladım.

İnsanlara çarparak, nereye gittiğimi bilmeden koşuyordum. Bana sonsuzluk gibi gelen bir süre boyunca koşmaya devam ettim ama bir zaman sonra yorgunluktan nefes alamaz hale geldim. Vücutum sağa sola yalpalamaya başladı. Dengemi koruyabilmek için beton kolonlardan birine yaslandım. Göğsüm körük gibi şişip iniyordu, betonun soğukluğuna rağmen vücutum volkan gibi kaynıyordu. Etrafı kolaçan ettim, güvenlik görevlileri görünmüyordu.

Az ileride hayvanımın beni izlediğini fark ettim. Dertop olmuş, acıyan gözlerle bana bakıyordu. “Bana öyle bakmayı kes,” diye bağırdım, “hepsi senin suçun.” Bağırmamla korkuya benzer bir ifade dalgalandı yüzünde. Kuyruğunu bacaklarının arasına aldı ve bedenini zor taşıyan ayaklarını sürükleyerek oradan uzaklaştı.

Sisin azalmasıyla kırmızıya bulanmış bir manzarayla karşı karşıya kalıyorum. Ayakkabı tekleri, yırtık kıyafetler, pankartlar, kınlanmış kaldırım taşları... Bir kadın saçlarından sürüklenerek yumruğun içine karışıyor. Onu kurtarmaya çalışan iki kişi daha. Yumruk önüne geleni içine çekiyor, öğütüyor ve tükürüyor. Geriye sadece parçalanmış kıyafetler ve bedenler kalıyor.

İlk kitabı *Cıs*'ta yer alan öykülerindeki orijinal anlatımıyla dikkat çeken Hakan Sarpolat, yedi öyküye yer verdiği ikinci kitabı *Şehri Terk Eden*'de, ilk kitabındaki dili geliştiriyor, hikâye anlatmada ne kadar mahir olduğunu bir kez daha gösteriyor. Belli belirsiz ülkelerde belli belirsiz insanların –ve heykellerin– kimi zaman heyecanlı kimi zaman kederli öykülerini, çarpıcı bir soğukkanlılıkla anlatıyor.

Bir gün alıp başını gitmek birçoğumuz için baştan çıkarıcı bir fikir olabilir ama gidecek bir yerimiz, birlikte yol alacak bir yoldaşımız yoksa ne yapacağız?

Hakan Sarpolat'tan gitmeye, gidememeye, adalete ve eksik parçalarımıza dair öyküler.

#gitmek #şehir #insanhakları #adalet #ölüm #genilim #eşitlik

Kapak görseli: *İnsan Hakları Anıtı*, Metin Yurdanur

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [X](#) canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-6369-4

9 789750 763694